

เนกขัมมบารมี

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันเป็นปัญหานี้ละความลังเลใจ ข้อ ๓๘๐.

ถาม : ๓๘๐. เรื่อง “ใจลังเล” (ใจลังเลไม่ใช่ลังเลใจ.. ใจลังเล !)

หนูเพิ่งมาบริกรรมพุทโธค่ะ และตั้งใจตั้งแต่อายุ ๒๖ จะปฏิบัติธรรมและอยู่เป็น
โสด ปัจจุบันหนูนอายุใกล้ ๔๐ ค่ะ แล้วมีเหตุทำให้หนูคิด เกิดความลังเลใจที่จะอยู่เป็น
โสดอย่างที่ตั้งใจไว้ค่ะ มันทำให้หนูเกิดกลัวความเหงาในบั้นปลายชีวิต ถึงแม้หนูก็ไม่
ทราบว่าตัวเองจะมีอายุยืนยาวแค่ไหน เกิดกลัวว่าปฏิบัติธรรมไม่ถึงไหน แล้วจะรู้สึก
เสียใจที่ไม่มีครอบครัวในขณะที่สามารถมีได้ ขอความกรุณาเมตตา หลวงพ่อช่วยแนะนำ
ด้วยค่ะ

หลวงพ่ : นี่หนูตั้งใจ หนูเพิ่งมาบริกรรมพุทโธ..

“หนูเพิ่งมาบริกรรมก็ใกล้ ๔๐ แล้ว แต่หนูตั้งใจมาตั้งแต่อายุ ๒๖”

การปฏิบัติธรรม เห็นไหม นี่แล้วคิดจะอยู่เป็นโสด คิดอยู่เป็นโสดนี่นะ ความคิด
ว่าเราอยู่เป็นโสดหรือเราอยู่ของเราไป นี่ถ้าความคิดอย่างนี้มีมาในหัวใจนี่มันทำให้
คนๆ นี้มีบุญนะ.. มีบุญนะมีบุญ มีบุญเพราะอะไร เพราะเนกขัมมบารมี ! บารมีสิบทัศ
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีเนกขัมมบารมี อนุบุพพิกกาใช้ไหมที่ว่าเทศน์
ของพระพุทธเจ้าครั้งแรก จะเทศน์เรื่องทาน เรื่องศีล เรื่องเนกขัมมะ

เรื่องทาน เรื่องศีล เรื่องสวรรค์ เรื่องเนกขัมมะ นี่พระพุทธเจ้าจะเทศน์เรื่องนี้ก่อน
เรื่องเนกขัมมะ ! เนกขัมมะคือพรหมจรรย์ พอพรหมจรรย์ถ้าจิตใจมีหลักปักบนะ
พระพุทธเจ้าจะเทศน์อริยสัจ เทศน์อริยสัจเลยก่อนที่พระพุทธเจ้าจะเทศน์อริยสัจ

เราบอกว่าพระพุทธเจ้าเทศน์อริยสัจ พระพุทธเจ้าเทศน์เวลาสอนนี้จะสอนเรื่องของทุกข์ เรื่องของทุกข์.. ถูกต้อง แต่พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนเรื่องของทุกข์โดยที่คนยังไม่รู้จักทุกข์ โดยสามัญสำนึกของโลกยังไม่มีใครรู้จักทุกข์.. ไม่รู้จัก รู้จักแต่สิ่งที่อาการของทุกข์ เห็นไหม อาการของทุกข์ ความชราคร่ำคร่า ความพิโรธรำพัน นี่ส่วนใหญ่เราจะไปทุกข์ตรงนั้นไง ตรงที่เศร้าหมองผ่องใส ไปพิโรธกับความรู้สึกของตัวเอง

นี่ไงถ้าคนอย่างนั้นยังไม่รู้จักทุกข์ พูดเรื่องทุกข์เขาจะไม่เข้าใจ สังเกตได้เหมือนเด็กนี่ เด็กที่เวลามันมีความรู้สึกมีอารมณ์บีบ เราจะพูดเหตุผลอะไรเด็กมันไม่ฟังหรอก เด็กมันมีความทุกข์ของมัน ไอ้เหมือนเรานี้แหละใจเด็กๆ นะ เวลาเราทุกข์เรายากนี่เราทุกข์อยู่กับอารมณ์ไง ความพิโรธต่างๆ คือความคิด เราไปทุกข์ที่ความคิด ความรู้สึก ความรับรู้ เราไม่เห็นทุกข์หรอก เราไม่รู้จักทุกข์หรอก เราไปเห็นแต่เงาของทุกข์ ไปเห็นอาการของทุกข์ไม่ใช่ทุกข์นะ

ฉะนั้นบอกว่าพระพุทธเจ้าจะเทศน์เรื่องทุกข์นะ ทุกข์เกิดทุกข์ดับนะ พูดถึงแต่คนที่มีสัจจะ ไอ้ที่เราพูดกัน เราศึกษาธรรมะพระพุทธเจ้าแล้วบอกว่าเป็นทุกข์ๆ นี่คือทฤษฎีหมดยังไม่รู้จักทุกข์หรอก แต่ถ้าเวลาใครทำความสงบของใจเข้าไป พอใจสงบแล้วนี่ ใจเป็นสมาธิ ใจมีความสงบนี้มันมีความสุข

แล้วเวลามันเสื่อมนี้ ทำไมเวลาคนภาวนาเป็นสมาธิ เห็นไหม เวลาคนภาวนาแล้วมีเสียงอะไรมากอกแวก เสียงกุกกิกมาถึงเรานี้เราจะโกรธมากเลย ทำไมมันโกรธล่ะ.. นี่คนภาวนา สังเกตได้เราอยู่ในที่วิเวกแล้วใครมาส่งเสียงดัง ใครมาทำเสียงที่รำคาญ อู๊ย.. บางทีฟิวส์ขาดเลยนะ พรวด ! เลยลุกเลย นั่นเป็นเพราะอะไรล่ะ

นั่นนะถ้าจิตมันเป็นสมาธิ.. พอจิตเป็นสมาธิใช่ไหม พอจิตเป็นสมาธินี้ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมนั้นล่ะ นี่มันเกิดทุกข์ใจ ถ้ามันเกิดทุกข์นี้ “ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ” ทุกข์ควรกำหนด ! ฉะนั้นพอจิตเราสงบ เวลาใครทำสมาธิหรือใครต้องการความสงบสังัด แล้วใครมาทำเสียงดังอีกที่มันจะโกรธมาก โกรธมาก

นี่เพราะจิตมันเพื่อความสงบสังัดใช่ไหม แล้วถ้ามันคลายออกมา มันคลายออกมาก็เป็นเรื่องของโลก แต่เวลาสงบสังัดใครมาทำกระทบกระเทือนมัน นี่ความกระทบกระเทือนมันไม่พอใจ ความกระทบกระเทือนนั้นล่ะคือทุกข์ ความไม่พอใจคืออารมณ์.. ถ้าเราทำความสงบของใจใช่ไหม เราต้องการความสงบสังัด ใครมา

กระทบกระเทือนนี้ทุกข์มันเกิดแล้ว เพราะอะไร เพราะเราต้องการความสงบ เราต้องการความสงบใช่ไหม แล้วพอมันมีเสียงอีกทีก็กริกโครมนี่เราไม่พอใจ ไม่พอใจคืออะไร คืออารมณ์ความรู้สึกแล้ว

ทีนี้พวกเราอยู่กันตรงนี้ไง พออยู่กันตรงนี้นะ ฉะนั้นถ้าอยู่ตรงนี้ถึงไม่รู้จักทุกข์ ที่ไม่รู้จักทุกข์ใช่ไหม พอเวลาพระพุทธเจ้าจะเทศนาว่าการนี้ต้องเตรียมความพร้อมของใจก่อน ถ้าคนที่ไปเทศน์ครั้งแรกหรือเทศน์กับผู้ที่เข้ามาในพุทธศาสนาใหม่ จะพูดเรื่องทาน ทำทานทำบุญกุศลจะได้เกิดเป็นเทวดา เห็นไหม เกิดเป็นเทวดา เทวดาก็มีนางฟ้ามีเทพบุตร ก็ยังเป็นคู่อยู่ เป็นคู่ทั้งนั้น พอเป็นคู่ทั้งนั้นนะ

เนกขัมมบารมี ! นี่เรื่องทาน เรื่องศีล เรื่องสวรรค์ เรื่องเนกขัมมะ.. พอเรื่องเนกขัมมะ พอจิตใจพร้อมแล้วพระพุทธเจ้าถึงเทศน์อริยสัจ ทีนี้พอพระพุทธเจ้าเทศน์อริยสัจก็เทศน์ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรคนี้แหละ แต่ก่อนจะเทศน์อริยสัจจะเทศน์เรื่องอนุปพิภทาไปก่อน นี่จะวางพื้นก่อน วางพื้นของใจไปก่อน

ฉะนั้นเราเริ่มมานึกพุทโธ พุทโธ เห็นไหม เราเริ่มมานึกพุทโธ นี่แล้วความตั้งใจไว้แล้วถ้าปฏิบัติธรรมไม่ถึงไหน.. คำว่าถึงไหนไม่ถึงไหนมันอยู่ที่วาสนาของคน

๑. อยู่ที่วาสนา

๒. อยู่ที่ความตั้งใจ

เราที่มีวาสนามาก เกิดมาคาบซ้อนเงินซ้อนทองเลยแหละ แต่ออกมาแล้วนี่ พอโตขึ้นมาแล้วเกิดมากับวาสนาเลย แต่ไม่ปฏิบัติไม่ทำนะมันก็ไม่ได้อะไร.. นี่อยู่ที่อำนาจวาสนาของคน แล้วอยู่ที่การประพฤติปฏิบัติของคนด้วย ! ถ้ามีวาสนามาก มีวาสนามากแต่ไม่ทำ ถ้าไม่ทำภพชาติมันก็หมดไปชาติหนึ่ง แต่ถ้ามีวาสนาด้วย แล้วขยันหมั่นเพียรด้วย เพราะว่า

“จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร”

มันต้องมีความเพียร มีความวิริยะ ความอดุสาหะ !

อันนี้พูดถึงว่าถ้าปฏิบัติธรรมไม่ถึงไหน ถ้าหนักล้นเหงา.. “มันทำให้รู้สึกเกิดกลัวความเหงาในบั้นปลายของชีวิต” เราพูดนี่มันเป็นโลกกับธรรมนะ ถ้าพูดถึงในครอบครัว

ที่แบบว่าเป็นสัมมาทิฐิ มีความเห็นเสมอกัน มีความรู้สึกเหมือนกัน มันก็มีความสุขไปตลอดรอดฝั่งนะ แต่ในครอบครัวนี้ถ้าเกิดว่ามีความเห็นขัดแย้งกัน มันก็มีความสุขทั้งนั้นแหละ ถ้ามีความสุขทุกข์ขึ้นมา นี่เวลาเรากลัวเหงา ความเหงา ความเศร้าสร้อยมันเป็นอะไรนะ ที่ว่าเราหวังแล้วไม่สมหวังมันก็เป็นทุกข์

ฉะนั้นใจเราหวังแล้วไม่สมหวังใช่ไหม แต่ที่นี้พอเราเหงาเพราะเราอยู่คนเดียวใช่ไหม ถ้าจิตใจเราปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นสมาธิเราต้องการความสงบ เราต้องการความสงบมันจะเหงาไหมล่ะ มันไม่เหงาหรอก เราหลีกเลี่ยงกันหาอะไร หาที่สงบสงัด ฉะนั้นถ้าเราหาที่สงบสงัดนี้มันไม่เหงา แต่ถ้าพอมันเหงา มันเหงาคืออะไรล่ะ ถ้ามันเหงาที่นี่มันเหงาเพราะอะไร

มันเหงาเพราะ เหมือนกับคนนี่เราเข้าใจ เห็นไหม คนในอยากออก คนนอกอยากเข้า.. เราเห็นว่าเขามีคู่คนนั้นมีความสุข ไอ้คนที่มีความรู้ว่าคุณรู้อย่างนี้กูไม่มีก็ดี ถ้ารู้อย่างนี้กูไม่มีก็ดี เขาก็ปรารถนาความเหงาไป เพราะเขาหนีความเหงาไป เขาก็ไปเจอความทุกข์อีกอันหนึ่ง เห็นไหม เขาก็อยากกลับมาสู่ที่ความเหงา แต่ความเหงามันมีกับเราอยู่แล้วใช่ไหม แล้วพอเราอยู่คนเดียวเนกขัมมบารมี ถ้าจิตใจไม่มีหลักปักมันก็เศร้าสร้อย

แม้แต่พระ พระที่ปฏิบัติเวลาจิตเสื่อม เห็นไหม เวลาจิตเสื่อมมันก็ทุกข์ของมัน ฉะนั้นพอทุกข์ของมันบีบเราก็นี่ปฏิเสธไป เราก็กฎีกาอย่างนี้เพื่อ.. ถ้าชีวิตคู่มันจะมีความสุขกว่า เพราะอะไร เพราะความอยู่เป็นโสดนี่มันของจริง ของจริงเพราะเราสัมผัสได้ แต่ชีวิตคู่ยังไม่สัมผัส มันก็คิดว่าถ้าชีวิตคู่จะดีกว่าความเป็นโสด

ฉะนั้นพอมันหนีจากความเหงาใช่ไหม จะไปใช้ชีวิตคู่เพื่อไม่เหงา เพื่อจะมีเพื่อนที่ปรึกษามันเลยตกนรกทั้งเป็นไง มันหนีจากเหงาไปแล้วมันจะไปตกนรกทั้งเป็น แต่ถ้ามันวิ่งกลับไปหานรกทั้งเป็นนะ ไอ้ความเหงานี่มันเป็นเรื่องธรรมดา

ในเมื่อมีการเกิด มีการเกิดก็มีเรา ในเมื่อมีการเกิดก็มีความรู้สึก นี่มันก็มีของมันอยู่แล้ว ทีนี้มันมีของมันอยู่แล้วในตัวมันเอง เหมือนเทียนนี้ เหมือนเทียนมันเผาไหม้ตัวมันเอง ความรู้สึกเรามันก็รู้สึกกับตัวเราเองเพราะของมันมีอยู่ใช่ไหม นี่มันถึงว่ากลัวเหงาอยู่.. ถ้ากลัวเหงาเนะพระนี่ พระนะ ๔ แสนกว่าองค์ ก็ ๔ แสนกว่าเหงาก็แล้วกัน

พระ ๔ แสนกว่าองค์ นี่เราคนๆ เดียว พระตั้ง ๔ แสนนะ พระเมืองไทย ๔ แสนนะ แล้วยังพระทิเบต โอ้อโฮ.. ยังพระอีกเยอะแยะเลย แสดงว่าแห่งนี้เยอะมาก เราก็เป็นเหงาหนึ่งในเยอะมากจะไปวิตกกังวลอะไร.. ไม่ต้องกลัว ! ประสาเราว่า นี่เราคาดหมายกันไปเองว่าสิ่งนั้นจะดี.. สิ่งนั้นจะดี.. สิ่งนั้นจะดี แต่ลืมดูตัวเองว่าอะไรดี เราไปคิดว่าข้างหน้าจะดี.. ข้างหน้าจะดี.. ข้างหน้าจะดี แล้วก็วิ่งไปสู่สิ่งที่ว่าดี ตะครุบเงาไปเรื่อยๆ ตัวเองมันก็หลอกตัวมันเองไป

ฉะนั้นความเหงาถ้าเรามีสติ ไม่มี ! มีสติใจโหมเราเทียบเคียงได้ โห้.. ดูข่าวสิ ดูข่าวสิ่งที่ว่าในครอบครัวที่มีปัญหา เราจะบอกว่า อู้อู้อู้อ.. ยกภูเขาออกจากอก ยกภูเขาออกจากอกเลยเราไม่เจอปัญหาอย่างนั้น แต่เวลามันเหงา.. คนเรานะเวลามีปัญหาขึ้นมามันไม่มองที่ปัญหาของเรา มันไม่เห็นปัญหาของเรา มันไปเทียบเคียงปัญหาคคนอื่นแล้วมันคิดไปหมด เหมือนกับวัตถุสิ่งของเลย ของอยู่กับเราถ้าใช้บ่อยมันจะไม่มีค่าเลย ลองเสียดละออกไปสิ โอ้อโฮ.. คนหนึ่งเอาไปใช้อยู่ทำไมมันสวยงามขนาดนั้น

นี่ของที่หลุดออกจากเราไปแล้วจะมีค่า แต่ของอยู่กับเราไม่มีค่าเพราะอะไร เพราะใจมันไม่มีค่า ถ้าใจมันมีค่านะ.. “ในปัจจุบันนี้อายุใกล้ ๔๐ แล้ว หนูยังเกิดความลังเลใจ”

ความลังเลใจนี่นะ ความลังเลใจนี่มันจะแก้ไขได้ด้วยปัญญา ! ปัญญาคือใช้ปัญญา ปัญญาพิสูจน์กัน ปัญญาของเรา.. นี่ชีวิตที่เราเลือกเป็นอย่างนี้ แล้วชีวิตที่เราจะเปลี่ยนแปลงมันจะเป็นอย่างนั้น ถ้าเราใช้ปัญญาของเรา แล้วเอามาหักลบคูณหารว่าอะไร มันจะมีน้ำหนักกว่ากัน ถ้ามันมีน้ำหนักกว่ากันนะ นี่เราเป็นชาวพุทธ พระพุทธเจ้าไม่บอกหรอกว่าเนกขัมมบารมีมันสูงส่งกว่า มันสูงส่งกว่าชีวิตการครองเรือน

การครองเรือนนี่นะศีล ๕ เพราะอะไร เพราะการครองเรือนมีศีล ๕ นี่กามคุณ ๕ กามคุณ ๕ เพราะการครองเรือนในคู่ครองของตนไม่ผิดศีล ศีล ๕ เราครองเรือนนี่เรามีเพศสัมพันธ์ได้ แต่เวลาศีล ๘ เห็นโหม นี่ศีล ๘ มันสูงกว่าแล้ว.. ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ แล้วเนกขัมมบารมีนี่ศีล ๘ ศีล ๘ หมายความว่าอะไร หมายความว่าไม่นอนในที่สูงที่ต่ำ การละเล่นฟ้อนรำนี่เรามีศีลของเรา

ศีล ! ศีลคือข้อบังคับ แต่ถ้าจิตใจของเราจะ จิตใจของเรานี่เราถือของเราเองเลย เรามีของเราโดยปกติของเราเลยนะ อันนี้จะศีล ๒๒๗ หรือศีลอะไรก็ได้ ไม่ใช่หนักเบา

แต่ถือศีล ๘ ถือศีลอะไรก็ได้ ศีลคือความปกติของใจ ถ้าศีลคือความปกติของใจนี้มันมี คุณสมบัติของมันอยู่แล้ว ถ้าคุณสมบัติของมันมีมากกว่า มันถึงมีคุณค่ามากกว่าไง.. เนกขัมมบารมี!

ฉะนั้นผู้ที่อยู่เป็นโสด อยู่เป็นโสดโดยเราสร้างนะ.. นี่ทางโลกเขามี ไม่ต้องไป ห่วงเลย ไอ้เรื่องนี้อย่าไปห่วง เราจะบอกเลยนะถ้าเรามีเงินมีทอง เราหาของเรานะ บั้น ปลายชีวิตเราจะอยู่สุขสบาย แล้วถึงที่สุดแล้วเราช่วยตัวเองของเราได้ ไอ้ความเหงานี้นะ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะมันเป็นความจริง อริยสังข์เป็นความจริง

คนเกิดมานี้ ที่ไหนมีการเกิดที่นั่นมีการทุกข์.. ที่ไหนมีการเกิด เห็นไหม นี่ที่ไหน มีการเกิดที่นั่นมีการทุกข์ ถ้าที่ไหนไม่มีการเกิดที่นั่นไม่มีทุกข์ ฉะนั้นมันยังมีการเกิดอยู่ ที่นี้เกิดมาแล้วนี่ เกิดมาแล้วเราจะทำคุณงามประโยชน์อะไรล่ะ เกิดมาแล้วเราจะใช้ชีวิต เราอย่างไร เราจะแก้ไขของเราอย่างไร นี่เราแก้ไขชีวิตเราเพราะอะไร เพราะเราแก้ไขของเรา เรามีโอกาสนะอยู่คนเดียวมันมีเวลาทั้งวันเลยได้ภาวนาอย่างไรก็ได้ ถ้าเราทำงาน กลับมาเราก็ปฏิบัติของเราได้ เราดูแลชีวิตของเราได้ ถ้าเราอยู่คนเดียวเรามีพ่อแม่ เรา ก็ดูแลพ่อแม่ไป ดูแลพ่อแม่ถึงที่สุด

เพราะธรรมดานี้ เพราะมันเป็นประเพณีวัฒนธรรม เห็นไหม คุณติทางโลกเขาว่า กันหาคุณไม่ได้เพราะว่าเหมือนกับเราเป็นคนบกพร่อง ไม่มีคู่ เขาคิดกันไปนั่นไง ไอ้ทางนี้ ก็ ยิ่งพ่อแม่กับลูก เดียวนี้เราอยู่ในวัฒนธรรมไง ประเพณีวัฒนธรรมเขาเป็นอย่างนั้น ถ้า ประเพณีวัฒนธรรมเพราะอะไร เพราะกระแสสังคม โลกเขาเป็นอย่างนั้น ฉะนั้นเราจะ ออกจากวิภาวะ-วิวิภาวะ นี่กระแสสังคมเป็นอย่างนั้นเราจะออกวิวิภาวะ ออกจากกระแส สังคม

กระแสสังคมให้ทุกข์เราหรือเปล่าล่ะ กระแสสังคมบีบคั้นเราหรือเปล่าล่ะ แต่ถ้า เป็นสังขารของเราขึ้นมา เราจะมีหัวใจของเราขึ้นมาอย่างไร สังคมก็คือสังคม สังคม ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่สังคม แต่เราอยู่ในสังคมเพราะเราเป็นมนุษย์คนหนึ่ง มีหน้าที่การงาน อยู่ในสังคมนั้น แต่สังคมไม่ใช่เราเราก็ไม่ใช่สังคมแต่เราอยู่ในสังคม ถ้าเราอยู่ในสังคม ด้วยมีสติปัญญา นี่ถ้าพูดอย่างนี้ได้เพราะเรามีสติใจ เรามีสติเรามีปัญญานี้เราพูดอย่างนี้ได้ ถ้าเรามีสติปัญญาเราก็มีจุดยืนของเราได้ พอเรามีจุดยืนของเราได้นะคนจะเข้ามาถาม..

เราจะพูดอย่างนี้นะ พูดว่าถ้าเราอยู่คนเดียวแล้วเราประสบความสำเร็จทั้งหมดเลย แล้วเวลาทางสื่อสารมวลชนเขาเห็นเขาจะมาสัมภาษณ์ อยู่คนเดียวมีความสุขไหม เหงาไหม เขาพยายามจะค้นหา โลกตอนนี้เขาหาคน เขาหาว่าใครทำอะไรเพื่อประโยชน์กับสังคม ประโยชน์กับโลก ถ้าเราอยู่คนเดียว เราอยู่คนเดียวนะถ้าเราเนกขัมมบารมี เรามีเนกขัมมบารมี.. แล้วนี่เห็นไหมหนูเพิ่งมากำหนดพุทโธ

ถ้าเราอยู่คนเดียวแล้วกำหนดพุทโธ ถ้าเรามีพุทโธละ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” ทรัพย์ที่หาอยู่ในโลกนี้มันเป็นทรัพย์ที่เป็นสาธารณะ เราจำเป็นต้องแสวงหามาเป็นหน้าที่การงานเพื่อปัจจัยเครื่องอาศัยนี้ทรัพย์ของโลก.. แล้วถ้าอยู่คนเดียวเราพุทโธ พุทโธ นี่พุทโธ เห็นไหม เราบอกเลยนะเขาหาทรัพย์กันเราหาพุทโธ

ถ้าหาพุทโธ.. เวลาหลวงปู่มันไปอยู่กับมูเซอ นี่ไปอยู่กับเขาจะมันด้วยเวรด้วยกรรม ไปกับมหาอะไรจำชื่อไม่ได้แล้ว ไปกับลูกศิษย์ ไปถึงนะพอจุดธูปไป ไปถึงชาวบ้านเขาเห็นมานี่เขาก็บอก ชาวบ้านเขาคิดกันเองเขาประชุมตีเกราะกันว่านี่เสือเย็น.. เสือเย็นคือเสือสมิง เขาจะมาทำร้าย นี่มาทำร้าย เห็นไหม ไม่ให้เข้าไปใกล้ หลวงปู่มันท่านรู้ถึงว่าชาวบ้านเขาประชุมกันแล้วเขาคิดอย่างนั้น ท่านบอกกับลูกศิษย์นะ มหาทอง สุข บอกมหาทองสุขนะ

“มหา.. เรานี้จะแกะไขเขา ตอนนี้นั้นจะทุกข์จะยากหน่อย เราก็ต้องทนอยู่นะ เราไปไหนไม่ได้แล้ว ถ้าเราไปจากที่นี่ ชาวบ้านทั้งหมดบ้านนี้เลยตายไปอย่างน้อยเขาเกิดเป็นเสือเป็นสัตว์ เพราะเขามีเจตนาอย่างนั้น แล้วถ้ามากกว่านั้นเขาจะตกรอกเวจิไป ฉะนั้นเราจะไปไหนไม่ได้”

มันจะลำบากมันจะทุกข์ขนาดไหน เพราะตัวท่านท่านไม่กลัวหรอก แต่ไปกับมหาทองสุข บอกให้มหาทองสุขว่านี่ต้องเข้มแข็งนะ ต้องอดทนหน่อยนะ เราจะแกะไขความรู้สึกลึกซึ้งของประชาชนหมู่บ้านทั้งหมดบ้านเลย ฉะนั้นท่านก็ทนอยู่ที่นั่นแหละ ฉะนั้นพวกประชาชนนะเขาก็คิดว่านี่เป็นเสือเย็น เขาก็ส่งคนมาเฝ้า ส่งคนมาดูแล มาเป็นเดือนสองเดือนนะ เขาก็ไปประชุมกัน

“เอ๊ะ.. ไม่เห็นทำอะไรเลย วันๆ เห็นพอฉันข้าวเสร็จก็เดินไปเดินมา เดินไปเดินมา ไม่ใช่แล้ว ถ้าใช่เสือเย็น ไข่สิ่งที่เป็นโทษ เวลาเป็นเดือนเขาต้องมีปฏิกิริยา เขาต้องทำ

ร้ายเราแล้ว นี่ไม่เห็นทำลายอะไรเราเลย เห็นแต่วันๆ เดินไปเดินมา อย่างนั้นลองส่งคนเข้าไปหาท่านซิ ไปถามท่านตรงๆ เลยว่ามันเป็นอะไร”

สุดท้ายแล้วก็ส่งคนเข้าไป ส่งคนเข้าไปหาท่าน..

“นี่ท่านสององค์นี้มาทำไม”

“โอ๊ย.. มาภาวนา ! มาภาวนา !”

“ภาวนาอย่างไร”

“ก็ภาวนาพุทโธ พุทโธนี่” หลวงปู่มั่นบอกว่า “พุทโธเราหาย เรามาหาพุทโธ”

“ถ้าอย่างนั้นถ้าพุทโธหายนี่ชาวบ้านจะช่วยให้ได้ไหม”

“อู้อู.. ถ้าชาวบ้านช่วยหายิ่งดีใหญ่ ยิ่งได้เจอเร็ว”

“แล้วมันหาอย่างไรล่ะ”

“หากก็ให้หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ”

พอไปพุทโธ พุทโธเข้า นี่อำนาจวาสนาของเขา หลวงตาเล่าประจำ เป็นผู้ใหญ่บ้าน พอจิตมันสงบโอ้อโฮ.. มันเห็นสว่างไปหมดเลย พอมันสว่างปั๊บมันก็มองไปที่จิตหลวงปู่มั่นไง อู้อู.. มันไม่หาย มันสว่างอยู่นั้นมันหายที่ไหน เราต่างหากคนโง่ เราไม่รู้เรื่อง เข้าขึ้นมาอู้อู.. ตีเกราะไปทั้งหมู่บ้านเลย ไปของมาลาโทษ เห็นไหม พอของมาลาโทษ สุดท้ายแล้วหลวงปู่มั่นก็บอกมหาทองสุข ตอนนี่เราจะไปไหนก็ไปได้แล้ว

ฟังคำนี้ละ นี่ผู้เสียสละเขาเข้าใจผิด เขาเข้าใจว่าพระสององค์นี้เป็นเสือเย็น แล้วมานี่มามุ่งทำลายเขา มามุ่งทำลายเขาเขาบอกว่าต้องให้คนไปเฝ้า ให้คนไปดูแล พอไปดูแลท่านก็ใช้อุบายของท่านพลิกแพลงความรู้สึกรู้สึกของเขา พอพลิกแพลงความรู้สึกของเขาแล้ว พอใจเขาสงบได้เขาเห็นว่าสิ่งที่พวกเราคิดมันเป็นอกุศลหมดเลย พวกเรานี้คิดผิดหมดเลย ท่านเป็นผู้สะอาดบริสุทธิ์มากกว่า ต้องยกทั้งหมู่บ้านไปของมาลาโทษนะ พอของมาลาโทษเสร็จ ทีนี้ก็มีความศรัทธาใจใหม่ก็สร้างกุฎิให้ก็กระตือรือร้นแหละ ทำทางจงกรมให้

เพราะตอนไปอยู่ท่านพูดเองว่าไปอยู่โคนต้นไม้ใหญ่มันเป็นรากต้นไม้ มันมีรากต้นไม้มันขวางดินอยู่ เดินจงกรมก็ต้องเดินอย่างนั้นแหละ เดินอยู่เป็นหลายๆ เดือน เวลาพวกชาวบ้านเขาไปทำให้อ้อคิหลวงปู่มัน นี่มาเดินอยู่ได้ ทางไม่เรียบก็ไม่ทำ ไม่มีใครบอกมาอยู่ทุกข้ออยู่ยาก นี่ปรับทางให้ใหม่หมด ทำทางจงกรมให้ ทำที่ปักให้ พอทำให้หลวงปู่มันท่านก็อยู่อยู่เพื่อศรัทธา อยู่เพื่อเจริญศรัทธาของเขา

เสร็จแล้วนะหลวงปู่มันท่านเป็นครูบาอาจารย์ของเรา ท่านใช้ชีวิตของท่านเพื่อประโยชน์กับท่าน ถ้าท่านอยู่ที่นั่นท่านก็ได้ชาวบ้านตำบลนั้นตำบลเดียว ท่านก็บอกว่าท่านจะต้องไป พอท่านจะต้องไปเพราะว่าท่านจะต้องเผยแพร่ธรรมไป ไปต่างๆ ไปแก้ไขไปแสดงธรรมเพื่อให้คนมีความเห็นถูกต้อง เวลาจะลาจากกัน อู๋สู.. ร้องไห้ละ “อู๋.. อู๋ไปแล้วอู๋กลับมาละ อู๋.. อู๋อยู่ที่นี้ถ้าอู๋ตายพวกผมก็เผาให้อู๋ได้นะ อู๋ต้องการอะไรพวกผมจะหาให้ได้หมดเลยนะ อู๋ไปต้องกลับมาละ อู๋อย่าไปนะ” เดินออกมานะร้องไห้แบบเด็กๆ

หลวงตาท่านเล่าให้ฟัง หลวงปู่มันท่านบอกว่าเก็บบริขารเสร็จเดินออกมา คุยกันตกลงแล้วนะก็ดึงกลับ ไปไม่ได้ร้องไห้ก็ดึงกลับ กลับมาก็มานั่งพูดนั่งเทศน์จน เออ.. ให้อู๋ไปๆ พอเดินออกไปก็ไปดึงกลับ ไปดึงกลับ

นี่พุทโธ ! พุทโธ ! หนูเพิ่งมาบริกรรมพุทโธ เห็นไหม พุทโธนี่หลวงปู่มันไปสอนชาวมูเซอจนมูเซอเขาได้ประโยชน์ขึ้นมา.. ถ้าเราบริกรรมพุทโธ ในเมื่อเรามีงานทำอยู่เราก็ทำงานของเรา แต่ถ้าเวลาเราบริกรรมพุทโธนี่เราจะเอาอริยทรัพย์ของเรา ทรัพย์สมบัติทางโลกเราก็แสวงหา แสวงหาเพื่อดำรงชีวิตของเรา แต่ถ้าทรัพย์ภายในที่เราบอกว่าเราจะอยู่เป็นโสด เรากลับความเหงา

เราจะบอกว่าความเหงานี้เจอแน่นอน ไม่มีใครประกันบอกว่าเราจะไม่เหงาไม่ได้หรอก มีคู่ก็เหงา ! ลองสิ มีคู่มีลูกก็เหงา เวลาลูกมันไปเที่ยวไม่กลับมา มันไปกินเหล้า ดิ ๒ ดิ ๓ จะนั่งเฝ้ามันก็เหงา นี่ความเมามันจะแก้ความเหงาได้อย่างไร อ้าว.. คนมีลูกจะรู้เนาะ เวลามันไปคบเพื่อนมันไม่กลับ ดิ ๓ ดิ ๔ นั่งเฝ้าประตูปองเหงากว่าอีก ตัวเองก็คิดถึงลูก กลัวลูกจะไปเจออุบัติเหตุ กลัวลูกไปเที่ยวแล้วมันจะมีปัญหากัน อู๋สู.. ยิ่งเหงาเข้าไปใหญ่ เหงาด้วยทุกข์ด้วย ไอ้เหงาเฉยๆ เหงาไม่ทุกข์ (หัวเราะ)

ถ้ากลัวเหงา นี่เขาบอกว่า “ถ้าหนูปฏิบัติไม่ได้แล้วจะรู้สึกเสียใจภายหลังที่ไม่ฝึกครอบครัวยังมีได้” ฉะนั้นถ้าพูดตอนนี้ ถ้าพูดไม่ดีเขาจะไปมีครอบครัวเลย แต่ถ้า

ปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ ดูพระนี่ เห็นใหม่ พระก็บิณฑบาตฉัน แล้วถ้าเป็นหัวหน้าที่ดี คำว่าหัวหน้าที่ดีนี้ดูการบริหารจัดการสิ หัวหน้าที่ดีนั้นมันแสดงออกได้ด้วยการปกครองดูแล ด้วยความเสมอภาค หัวหน้าที่ไม่ดีนั้นมันอะไรนะ ลำเอียงเพราะรัก ลำเอียงเพราะกลัวเขาเนี่ยมันมีความลำเอียงหมด ถ้าหัวหน้าที่ดีมันจะมีความปกครองที่เสมอภาค ถ้าเสมอภาคนี้เวลาเราไปประพฤติปฏิบัติ ที่นั่นเขาเลี้ยงเราได้

เรื่องปัจจัยเครื่องอาศัยนี้แหละ เราอยู่ทางโลกเราก็ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยเป็นธรรมดา แต่ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติโดยเอาวิกฤติเอาความจริงเลย นี่วัดที่ดีๆ เขารับดูแลเราได้ ฉะนั้นเวลาเราไปวัดนะทุกคนจะพูดอย่างนี้ พูดอย่างนี้จริงๆ นะ วัดไหนก็ไม่อยากไปหรือเพราะมันมีเจ้าแม่ เจ้าแม่ประจำวัดนั้นแหละ

ฉะนั้นถ้าครูบาอาจารย์ท่านเป็นธรรมนะ เจ้าแม่มันก็ต้องมีเป็นธรรมดา มีเป็นธรรมดาเพราะอะไร มีเป็นธรรมดาเพราะว่า

๑.ในเมื่อเขาอยู่เขาต้องบริหารจัดการ เขาต้องดูแล การดูแลด้วยความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบดูแลนี้ต้องรับผิดชอบ

๒.แต่การดูแลโดยไม่รับผิดชอบนั่นก็อีกเรื่องหนึ่งนะ

ที่นี้รับผิดชอบปั๊บ ถ้าเราเห็นว่ารับผิดชอบนี้เป็นกตिका เป็นข้อวัตร เราก็มานี้เป็นกฏเป็นเจ้าแม่แล้ว แต่ถ้าเขารับผิดชอบ ถ้าเราทำแล้วทำถูกต้อง ทำถูกต้องทำตามศีลธรรมแล้วเขามาเบียดเบียนอันนั้นสิเจ้าแม่ อันนั้นถึงจะทำผิดจริง แต่นี้เราก็มืด เราก็มืดแต่ความพอใจของเรา เราก็มืดอะไรตามแต่ใจตัวเองของเรา พอเขามานะก็ว่าเขาเป็นเจ้าแม่ เขารักยากจนนะ เขาไปรักยากจนที่ดี อันนี้อันหนึ่ง

แต่ถ้าเราทำดีของเราเนาะ เราทำตัวเราดีทำต่างๆ ดี สิ่งนั้นถ้าเขาทำถูกต้อง ทุกอย่างทำถูกต้องหมด เห็นใหม่ นี่ทิวี่เสมอกัน ความเห็นเสมอกัน ความอยู่นั้นถูกต้อง นี่พูดถึงเวลาไปปฏิบัติที่วัด

เราจะบอกว่าสิ่งที่เราคิดนี้เนาะ ความลึกลับใจนี้ลึกลับใจเพราะอะไรรู้ใหม่ ลึกลับใจนี้ดูเวลาเราศึกษาธรรม เห็นใหม่ การฟังธรรม.. การฟังธรรม เมื่อก่อนสมัยพุทธกาลไม่มีเทคโนโลยี การฟังธรรมต้องฟังจากปาก นั่นการฟังธรรม แล้วธรรมที่ออกมาจากใจ

พระพุทธเจ้า ธรรมที่ออกมาจากใจของครูบาอาจารย์.. นี่การฟังธรรมนี้แสนยาก ! การฟังธรรมนี้แสนยาก หาได้ยากมาก

นี่เราเกิดเป็นชาวพุทธ เห็นไหม เราได้ฟังทุกวันเลย นี่สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง เราได้ยินได้ฟังไง พอครูบาอาจารย์ท่านพูดเป็นเกร็ด โอ้โฮ.. บางคำนี้มันสะเทือนใจเรามาก สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง.. สิ่งที่เคยได้ยินได้ฟังแล้ว เราฟังแล้วนี่โกลเด เห็นไหม นี่ใจโกลเดใจลั้งเล

สิ่งที่ได้ยินได้ฟัง ฟังทุกวันเลย ฟังธรรมทุกวันเลย นี่ฟังธรรมพระพุทธเจ้าทุกวันเลย.. เขาบอกฟังธรรมนี้ ภาคปฏิบัติฟังธรรมนี้มันจะสุดยอดมาก นี่ฟังธรรมเอาไมค์เสียบหูไว้เลย ทำไมมันไม่เห็นรู้เรื่องอะไรเลย

การฟังธรรมนี้มันตอกย้ำ ! ตอกย้ำ เห็นไหม สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่เคยได้ยินได้ฟังแล้วตอกย้ำ สิ่งที่ต้องย้ำนี้ เพราะว่าตอกย้ำมันเกิดปัญญา เกิดการใคร่ครวญ เห็นไหม ถ้าเกิดใคร่ครวญนี้เกิดปัญญา เกิดปัญญานี้การฟังธรรม ผลของการฟังธรรมนะ จิตใจผ่องแผ้ว.. สิ่งที่สุดเวลาฟังธรรม จิตลงถึงสมาธิได้

ฉะนั้นสิ่งที่ว่ามันจะหายลั้งเลใจต่อเมื่อเราใช้ปัญญา เราใช้ปัญญา ใช้การเหตุผลของเรา ไตร่ตรองชีวิตของเรา.. นี่ไตร่ตรองชีวิตของเรา ชีวิตนี้มันเป็นความทุกข์ ทุกข์ประจำโลกนะ ทุกข์ประจำโลกนี้แปลก เหมือนคน เหมือนผู้ชายกินเหล้า กินสุรากินเหล้า พอกินเหล้ามานะ อืม.. เลิกแล้ว ไม่อยากกิน พรุ่งนี้เข้าไม่ทันเข้านกินอีกแล้ว นี่ใจมันกินซ้ำกินซาก เห็นไหม

ความลั้งเลใจมันมีอยู่อย่างนี้ เพราะเราลั้งเลใจ พอลั้งเลใจเหมือนโลกใจ โลกนี้งานมันไม่มีวันจบหรือ กงานของโลก เห็นไหม ทุกข์ของโลกมันเหมือนคนกินเหล้า พอกินเหล้าเข้าไปนี่มันก็เบื้อ พอเบื้อเข้าไปแล้วเดี๋ยวก็กินอีก นี่ก็เหมือนกัน ทุกข์ของโลก ความเห็นของโลก ความโลเลของโลก แต่ถ้าเป็นธรรม ธรรมมันจบนะ

เนกขัมมบารมี แล้วประพฤติปฏิบัติ.. ทุกข์ใหม่ ทุกข์ ! ทุกข์มาก นั่งสมาธิก็ทุกข์ ใครบอกเลยนะบอกว่ามันั่งสมาธิแล้วมีความสุข จะไม่ทุกข์เลยนี่ลองนั่งดู ทุกข์น่าดูเลยล่ะ แต่ทุกข์เพื่อจะเป็นสุขใจ เห็นไหม เวลาเราอยู่โดยความสุขสบายของเรา เวลาคนเจ็บ

คนป่วยไปหาหมอสิ หมอนิดยา หมอผ่าตัดเพื่อการหาย ผ่าตัดนะ เปลี่ยนอวัยวะนะแล้ว
เย็บเข้าไป คุณแลรักษาบาดแผลนั้น

เราจะแก้กิเลส เห็นไหม ทุกข์ประจำโลกเขาก็ทุกข์ของเขา แต่ทุกข์ประจำโลก
ทุกข์เหมือนไปโรงพยาบาลผ่าตัด ไปโรงพยาบาลผ่าตัด นี่ผ่าตัดกิเลสมันถึงต้องต่อสู่มัน
จะทุกข์กว่าไหม ความทุกข์ประจำชีวิตเรานี้ก็ทุกข์ๆ สุขๆ นี่แหละ แต่เวลาเราเจ็บไข้ได้
ป่วยไปโรงพยาบาลนั้นทุกข์จริงๆ นะ มีครีดยลเยาะ ทนไม่ไหวต้องวางยาสลบนั้นละ

การนั่งสมาธิ ภาวนา จะต่อสู้กับกิเลสมันเป็นแบบนี้ ธรรมโอสถ ! มันมีความ
ทุกข์ใหม่.. มี แต่หาย ! ถ้าเราไม่รักษา เราทุกข์แล้วทุกข์เล่านะ เก็บไว้เพาะเชื้อไว้ นี่ถนอม
ไว้ดูแลไว้มันจะทุกข์ตลอดไป แต่ถ้าเราตั้งใจ เราตั้งใจเราต่อสู้ ทุกข์ใหม่.. ทุกข์ แต่ทุกข์
เพราะอะไร ทุกข์เพราะเราพอใจ ทุกข์เพราะเรารู้ว่าทุกข์อย่างนี้มันจะทำให้เราสิ้นสุดแห่ง
ทุกข์ ทุกข์อันนี้มันจะทำให้เรามีโอกาส มันจะมีความตั้งใจ มันจะมีความตั้งใจของมัน มี
การต่อสู้ของมัน

ทุกข์ใหม่.. ทุกข์ แต่ทุกข์เพื่อจะพ้นจากทุกข์ ! ทุกข์เพื่อจะจบจากทุกข์ ! แต่ถ้าเรา
ทำอยู่อย่างนี้มันไม่มีวันจบ มันจะต่อเนื่องกันไปอย่างนี้ ลูบๆ คลำๆ กันไปอย่างนี้ นี่ใจ
มันโลเล แต่ถ้าใจมันเป็นจริงนะ ทุกข์ใหม่.. ทุกข์

ในพระไตรปิฎกมีมากที่แบบว่า คุณพระรัฐपालสิกว่าจะได้บวช เห็นไหม พ่อแม่มี
ลูกชายคนเดียวไม่ยอมให้บวช พ่อไม่ยอมให้บวชก็อดอาหาร อดอาหารนี้พ่อแม่มีลูก
คนเดียวนะ แล้วลูกคนเดียวนี้ก็ไปตามเพื่อนมาให้เพื่อนมาช่วยกล่อม เพื่อนก็ไปพูดไป
ช่วยกล่อมพระรัฐपाल พระรัฐपालบอกเลย “เป็นอย่างไรก็ตาย อดอาหารจนตายถ้าพ่อแม่
ไม่อนุญาต”

แต่ก่อนหน้านั้นพระเจ้าสุทโธทนะไม่ได้ขอพระพุทธเจ้าไว้บวชได้ แต่พ่อพระ
เจ้าสุทโธทนะขอไว้ไง เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเอาสามเณรมา
บวช นี่ก็ขอไว้ถ้าใครจะบวชพ่อแม่ต้องอนุญาตก่อน

นี่พ่อแม่ไม่อนุญาตเพราะพ่อแม่มีลูกชายคนเดียว อดอาหาร ! อดอาหาร ! เอา
เพื่อนมาพูดด้วยมาเกลี้ยกล่อม เพื่อนบอกว่ามีตายกับบวช ! มีตายกับบวช ! จนเพื่อนมา
พูดกับพ่อแม่ นะ ถ้ามพ่อแม่เพราะว่าเป็นพ่อแม่ของเพื่อนสนิทกัน ถ้ามว่าแม่อยากเห็น

หน้าลูกใหม่.. อยาก ถ้าแม่อยากเห็นหน้าลูกแม่ต้องให้บวช ถ้าแม่ไม่ให้บวชแม่จะไม่ได้เห็นหน้าลูกอีกแล้ว ก็อดอาหารตาย อดจนตาย

เพราะพระรัฐपालกับเพื่อนเขารู้กัน บอกว่าถ้าไม่ได้บวชตายอย่างเดียว จนพ่อแม่ต้องอนุญาตให้บวช พอบวชไปแล้ว เห็นใหม่ บวชไปปฏิบัติ ปฏิบัติหนีไปนะปฏิบัติแล้ว ก็ชดงค์ไป ชดงค์ไปนะพอกกลับมา กลับมาเพราะว่าเขาต้องวนกลับมาเฝ้าพระพุทธเจ้าบ้าง ใจ พอกลับมานี้ไปเห็นเงเห็นคนใช้นะ คนใช้เอาของบูคาอาหารที่บูคาไปเททิ้ง พระรัฐपालเดินมาเลยนะบอกว่า “น้องหญิงทำไมจะไปเททิ้ง อย่าเททิ้งเลยเทใส่บาตรอาตมา”

เทใส่บาตรนะ ใส่บาตรเลขของเนานะของบูคาแล้ว ทีนี้พอเทใส่บาตรนี้คนใช้มันจำมือได้ มันจำมือพระรัฐपालได้ก็ไปบอกแม่ไปบอกแม่ว่าลูกชายมา ! ลูกชายมา ! ลูกชายมาแม่ก็ดีใจมากนิมนต์มานะจัดอย่างดีเลยเพราะแม่ก็เสียใจ เสียใจเพราะว่าคนใช้เล่าให้ฟัง บอกของทำแล้วนี่มันเสียมันเน่า มันบูคาแล้วจะไปเททิ้ง พระรัฐपालมาก็บอกว่าก็อยากจะไปรดแม่ไป “อย่าเททิ้งเลย เทใส่บาตรอาตมาเถอะ” ก็เทใส่บาตรของเสียมันล่ะ พระรัฐपालก็ไปฉนั้น คนใช้ไปเห็นเข้าก็ดีใจก็เลยไปบอกแม่ แม่ก็ไปคิดรันทดใจว่าลูกเราสมบัติในบ้านเต็มไปหมดเลย หนีไปบวชแล้วมาขอของบูคาๆ กิน

อ้อ.. เสียใจนะ พอเสียใจก็นิมนต์เลย พอรู้ว่าลูกมาก็ให้คนไปนิมนต์นะ ก็จัดอาหารนิมนต์ แล้วขนเลยเอาทองคำเอาทุกอย่างมากองไว้เลย สมบัติเมื่อก่อนไม่มีธนาคารเขาก็เก็บไว้ที่บ้าน แล้วก็นิมนต์พระรัฐपालมานั้น พอนิมนต์พระรัฐपालมานั้นก็ปรารภกับลูก “ลูก.. สมบัตินี้ทำอะไรล่ะ สมบัตินี้มันเยอะเยอะไปหมดเลยทำอะไร” ลูกชายพระรัฐपालบอกว่า “ให้ชนใส่รถเข็นนะแล้วไปดัมพ์ทิ้งแม่น้า” โอ้โฮ.. แม่ช็อกเลย

เพราะพระอรหันต์ ! ไปปฏิบัติจนสำเร็จเป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์จะเห็นทองคำใหม่ เห็นทรัพย์สมบัติใหม่ แต่พ่อแม่คิดใจ พ่อแม่คิดนี้พ่อแม่ถามว่า “ลูก ทองคำนี้สมบัตินี้เต็มไปหมดเลย แล้วพ่อแม่ก็ไม่มีใครดูแลเลยแล้วจะทำอย่างไรล่ะ” พระรัฐपालบอกว่า “ให้ใส่ล้อ แล้วไปถึงแม่น้ำให้ดัมพ์ทิ้งไปเลย”

เพราะมันคิดใจ พ่อแม่คิดทรัพย์สมบัติใหม่ แต่พระไปถึงไหนแล้ว พระนี่พ้นไปแล้วไง แต่พ่อแม่ยังติดอยู่ ! ยังติดอยู่.. นี่ไงพูดถึงบุญคุณ บุญของพระรัฐपालกับพ่อแม่ของพระรัฐपाल พ่อแม่ของพระรัฐपालมีเงินมีทองมาก แล้วมีลูกชายคนเดียว กว่าลูกชาย

จะได้บวชนะ กว่าลูกชายจะได้บวชเอาชีวิตนี้เข้าแลก เอาชีวิตนี้แลกอดอาหาร มีบวชกับตาย ไม่ได้บวชก็ตาย

ถ้าพ่อแม่ต่อรองกับลูกมันก็ต่อรอง นี่มีคนกลางเอาเพื่อนมาต่อรองแทน พ่อเพื่อนต่อรองแทนเพื่อนก็ไปถามพ่อแม่ว่าอยากเห็นหน้าลูกไหม.. อยาก ถ้าอยากเห็นหน้าต้องให้บวช ถ้าไม่ให้บวชจะไม่ได้เห็นหน้ากันอีกแล้ว ถ้าตอนนั้นมันก็ตัดทอนกันไปเลย พระรัฐपालก็ไม่ได้เป็นพระอรหันต์ แต่เพราะสร้างบุญกุศลมาพอสมควร สุดท้ายแล้วก็ยอมให้บวช ยอมให้บวชก็รู้คงจะไป ปฏิบัติไปจนสิ้นกิเลส แล้วกลับมา นี่พระรัฐपाल.. ชื่อรัฐपाल รวยมาก

นี่เราจะพูดให้เห็นว่า แม้แต่บุคคลอื่นเขาก็มีอุปสรรคมหาศาล เขาก็เอาตัวเขารอดได้ พยายามหาทางเอาตัวรอด.. นี่เรา ผู้ที่ใจล้มเหลว เราใจล้มเหลวแต่เราก็มีพื้นฐานอยากปฏิบัติใช้ใหม่ ฉะนั้นสังคมโลกเป็นอย่างนี้ แม้แต่คนเฒ่าคนแก่ บ้านนอกคอกนาเขายังมีเบียดเบียนกัน คนแก่คนเฒ่าคนนั้นเป็นคนดี ชาวบ้านเขาจะดูแล.. ชาวบ้านเขาจะดูแล

ถ้าเราแก่เราเฒ่า ! ถ้าเราแก่เราเฒ่า เราปฏิบัติดีเราปฏิบัติชอบ เรามีสหธรรมิก เรามีพวกมีหมู่คณะเขาจะดูแลกัน ถ้าเราแก่เราเฒ่า เราฉลาด เราไปบ้านพักคนชรา คนชราที่มีคนดูแล มันมีปัญหานี้มันแก้ไขได้ทุกอย่าง เดียวนี้คนแก่คนเฒ่าที่เขาพอใจไปบ้านคนชราเยอะนะ เพราะไปที่บ้านพักคนชราเขาอบอุ่น นี่เพียงแต่พวกเราคิดกันเองว่า บ้านพักคนชราเหมือนเราไม่ดูแลพ่อแม่เรา แต่พ่อแม่เรา..

นี่เราพูดถึงทางโลก ! แต่ถ้าพูดถึงทางธรรมนะ พูดถึงทางธรรม พูดถึงทางวัด ผู้ที่ปฏิบัติกัน พระหรือวัดปฏิบัติเขาจะดูแลกัน เขาจะเป็นหมู่คณะดูแลกัน สิ่งนี้เขาจะดูแลกันถ้าใจเป็นธรรม.. ตอนนี้นั้นมันก็เป็นการวัด วัดว่าเราได้สร้างบุญกุศลมานานแค่ไหน ถ้าเราได้สร้างบุญกุศลมา เราจะมีหมู่คณะที่ดี เราจะมีเพื่อนที่ดี เราจะมีคนที่เข้าใจเราดี แต่ถ้าเราไม่ได้ทำของเราเราสร้างของเรา กิเลสในหัวใจของคนมันร้ายกาจนะ กิเลสในใจนี้ร้ายกาจมาก

นี่เราจะตอบเรื่องนี้ เพราะเราจะบอกว่าเข้ากับทุกๆ คนไป ตอบคนนี้ก็กลับได้ทุกๆ คนเลย อ่านซ้ำอีกทีหนึ่ง

“หนูเพิ่งมาบริกรรมพุทโธค่ะ และได้ตั้งใจไว้ตั้งแต่อายุ ๒๖ ปี ว่าจะปฏิบัติธรรม และอยู่เป็นโสด ปัจจุบันหนูอายุใกล้จะ ๔๐ ปีแล้วค่ะ แล้วมีเหตุทำให้หนูเกิดความลังเลใจที่จะอยู่เป็นโสดอย่างที่ตั้งใจไว้ค่ะ มันทำให้หนูเกิดกลัวความเหงาในบั้นปลายชีวิต ถึงแม้หนูก็ไม่ทราบว่าจะมีอายุยืนยาวแค่ไหน เกิดกลัวว่าปฏิบัติธรรมไม่ถึงไหน แล้วจะรู้สึกเสียใจที่ไม่คิดมีครอบครัว ในขณะที่ยังสามารถจะมีครอบครัวได้ค่ะ” จบ เอวัง